

Promo-LEX constată neraportarea cheltuielilor de către concurenții electorali și reiterează necesitatea reglementării campaniilor pentru turul II

La 1 iunie 2018, Misiunea de Observare Promo-LEX a făcut public cel de [al cincilea raport de monitorizare a alegerilor locale noi din 20 mai \(3 iunie\) 2018](#). Incertitudini de ordin legal privind începutul campaniei electorale pentru turul doi de scrutin și blocarea/deblocarea contului „Fond electoral” în perioada respectivă, activități și instrumente de promovare electorală, dar și neraportarea cheltuielilor pentru campania electorală sunt doar câteva dintre subiectele prezentate în acest Raport.

Codul electoral nu reglementează campania electorală pentru turul doi

Hotărârea CEC cu privire la stabilirea datei turului al doilea de scrutin pentru alegerea primarului general al mun. Chișinău a fost adoptată la 23 mai 2018. Astfel, campania electorală ar reîncepe din momentul în care Comisia în mod oficial a stabilit data organizării și desfășurării turului II de scrutin.

Cu toate acestea, Misiunea de Observare Promo-LEX atrage atenția asupra faptului că, Codul electoral nu reglementează explicit campania electorală pentru cel de-al doilea tur al alegerilor. Din acest motiv, pe parcursul a mai multor scrutine consecutive actorii electorali au avut incertitudini în ceea ce privește startul campaniei electorale pentru al

doilea tur de scrutin, precum și regulile de desfășurare a acesteia. Menționăm că aceste aspecte au fost evidențiate în Rapoartele Promo-LEX, în mod repetat, totuși până la moment, rămân nesoluționate.

De incertitudinile juridice privind demararea campaniei electorale este strâns legată și problema ce ține de asigurarea finanțării campaniei electorale din contul „Fond electoral” între cele 2 tururi de scrutin și se referă la perioada în care este blocat/deblocat contul.

Publicitatea stradală și on-line sunt cele mai utilizate instrumente de promovare electorală

Potrivit Raportului Promo-LEX, în perioada monitorizată au fost organizate *cel puțin 76 de activități de promovare electorală*: PSRM – 62% și PPPDA – 38%. Cele mai utilizate instrumente de promovare sunt: folosirea corturilor staționare pentru informarea cetățenilor despre candidați – 42% din activități, distribuirea materialelor electorale – 17% de cazuri și, respectiv organizarea/participarea la dezbateri – 14% din activități. Concurenții au utilizat activ publicitate stradală/promoțională/on-line, fiind raportate cel puțin 202 de cazuri, dintre care: PSRM – 84%, iar PPPDA – 16%.

Utilizarea resurselor administrative și oferirea de cadouri electorale

Observatorii Promo-LEX au identificat *cel puțin un caz ce poate fi interpretat drept utilizare a resurselor administrative*. Este vorba de organizarea unei întâlniri cu alegătorii a candidatului PPPDA Andrei Năstase, în incinta unei instituții medicale, în timpul programului de muncă. La fel, *cel puțin 4 cazuri pot fi calificate drept oferire de cadouri în campania electorală*. În toate 4 situații este vorba de implicarea simpatizanților PSRM prin: oferirea de servicii de amenajare a terenurilor de joacă pentru copii (3 cazuri) și vopsirea a cel puțin o stație de așteptare a transportului

public (1 caz).

Neraportarea unor categorii de cheltuieli este observată și în campania pentru turul doi

Deși ambii concurenți electorali au declarat fonduri de campanie în sumă totală de 327 000 lei, doar candidatul Ion Ceban (PSRM) a raportat cheltuieli de 322 000 lei, iar fondurile candidatului Andrei Năstase (PPPDA) au rămas neutilizate. Soldul final comun a celor doi candidați – 5 119 lei.

Ponderea majoră a cheltuielilor declarate de către PSRM este pentru publicitate la TV – 153 753 lei, pentru publicitate la radio – 55 556 lei, cheltuieli pentru presa scrisă – 47 500 lei, în rețeaua internet – 35 235 lei, pentru panouri stradale – 29 856 lei, alte cheltuieli – 102 lei (0,032%).

În același timp, Misiunea Promo-LEX constată lipsa raportării pentru așa categorii de cheltuieli relevante campaniei electorale precum: organizarea evenimentelor, locațiunea sediilor de campanie, utilizarea mijloacelor de transport, utilizarea serviciilor de telecomunicații, a muncii voluntarilor și a observatorilor.

Nici unul dintre candidații electorali nu a raportat cheltuieli pentru organizarea evenimentelor deși au fost organizate dezbateri, ori alte evenimente mediatizate. De asemenea, nici unul dintre candidați nu a raportat cheltuieli pentru delegarea observatorilor în secțiile de votare în ziua alegerilor (tur I). Misiunea de Observare Promo-LEX este îngrijorată de faptul că aceste cheltuieli ar putea rămâne nereflectate și în turul II.

Potrivit Raportului, cei doi concurenți electorali au omis reflectarea completă a cheltuielilor efectuate pe parcursul celor 3 zile din turul II de campanie electorală. Astfel, **suma totală estimată, neraportată pentru toate tipurile de activități electorale este de cel puțin 197 127 lei, inclusiv**

161 127 lei de către Ion Ceban (PSRM) și 36 000 lei de către Andrei Năstase (PPDA).

Nici un tur de scrutin fără discursuri instigatoare la ură și discriminare

Asociația Promo-LEX a înregistrat cel puțin 3 cazuri de discurs care instigă la ură și discriminare, care vizează concurenții electorali și cel puțin 2 cazuri când concurenții au utilizat, la rândul lor discurs care instigă la ură și discriminare.

Vorbind despre concurenți care au fost afectați de diferite forme de intoleranță, avem în vedere 3 candidați (inclusiv, care nu au trecut în turul doi) – Silvia Radu (ex candidat independent), Andrei Năstase (PPPDA) și Ion Ceban (PSRM).

De cealaltă parte, Ion Ceban a reiterat că va limita dreptul fundamental la libertatea întrunirilor. Iar simpatizanții PPȘ a fost implicați în acțiuni de promovare a mesajelor discriminatorii și a stereotipurilor de gen.

Notă: Raportul cuprinde perioada de monitorizare 21-30 mai 2018. Finanțele concurenților electorali au fost monitorizate pentru perioada 23 – 25 mai 2018. Al cincilea raport de monitorizare a alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018 poate fi citit [AICI](#).

Toate Rapoartele Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX sunt disponibile [AICI](#).

Misiunea de Observare a Alegerilor locale noi din 20 mai 2018 este finanțată de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și cofinanțată de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros-Moldova, pe componenta de monitorizare a discursului instigator la ură și

discriminare.

Pentru informații, contactați:

Axenia Chirilov,

Ofițer de comunicare al Asociației Promo-LEX

GSM: 060 16 83 14

E-mail: axenia.chirilov@promolex.md